

Bieži uzdotie jautājumi saistībā ar norādījumiem par INK

1. Kāds ir norādījumu bankām par ienākumus nenesošiem kredītiem (INK) mērķis?

Norādījumos par INK aprakstīts, ko uzraudzības iestādes kvantitatīvā izteiksmē sagaida no bankām, risinot INK atgūšanas un noregulēšanas problēmas. Tajos norādīts, ka bankām jādefinē un jāīsteno kvantitatīva politika un mērķi, lai mazinātu augsto INK līmeni. Norādījumi balstās uz dažādu dalībvalstu labāko praksi un aptver daudzus dažādus aspektus saistībā ar INK pārvaldīšanu. 2016. gada beigās ECB banku uzraudzības ietvaros tika rīkots sabiedriskās apspriešanas periods, lai nodrošinātu, ka norādījumos pienācīgi ņemti vērā visi svarīgie jautājumi.

2. INK problēma pastāvējusi jau samērā ilgu laiku. Kāpēc ECB banku uzraudzības ietvaros tā tiek risināta tikai tagad?

Pirmo reizi augstais INK līmenis uzmanības lokā nonāca 2014. gadā visaptverošā novērtējuma laikā. Tajā banku aktīvi pirmo reizi tika identificēti un novērtēti pēc vienotiem kritērijiem. Tas nodrošināja uzraugiem stingru pamatu šīs problēmas tālākai risināšanai. Norādījumi rada nozīmīgajām iestādēm vienlīdzīgus nosacījumus, un tajos skaidri izklāstīts, ko ECB sagaida saistībā ar pieeju INK problēmai visā banku savienībā. ECB apzinās, ka vajadzīgs zināms laiks, lai samazinātu INK līmeni, un ka būs vajadzīga arī politikas veidotāju iesaistīšanās Eiropas un atsevišķu valstu līmenī.

3. Kas notiks tālāk? Kad bankām tiks noteikti kvantitatīvie mērķi un termiņi?

Norādījumi būs pamats uzraudzības dialogam ar atsevišķām bankām. Dažām bankām intensīvi jāstrādā, lai sagatavotu ticamus un atbilstošiem resursiem nodrošinātus plānus, kā novērst augsto INK līmeni. Pastāvīgās uzraudzības ietvaros ECB veiks pārskatīšanas un salīdzināšanas darbu, savukārt ikgadējā uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa laikā nodrošinās, lai bankas atbilstoši reaģētu. ECB arī noteiks papildu uzraudzības pārskatu sniegšanas prasības bankām ar augstu INK līmeni, un, kā minēts norādījumos, tā sagaida, lai bankas atklātu vairāk informācijas saistībā ar INK.

4. **Vai bankām obligāti jāizpilda šie norādījumi par INK? Vai tās var nogaidīt līdz, piemēram, pieaugs aktīvu cenas?**

Norādījumi nav saistošs instruments. Taču jebkādas novirzes no tiem būs pienācīgi jāpaskaidro. Tie jāpiemēro atbilstoši INK problēmas mērogam un smaguma pakāpei katrā bankā. Uzraudzības vēlamā virzību iespējams pārvērst saistošās prasībās, īstenojot tās uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa ietvaros.

Pagātnē pārāk bieži novērotā nogaidošā attieksme neatrisinās šo jautājumu. Tikai stabilas bankas, kas aktīvi risina savas problēmas – t.sk. INK problēmu –, var nodrošināt atbilstošu tautsaimniecības finansēšanu un līdz ar to veicināt atveseļošanos. Tāpēc ECB no bankām ar augstu INK līmeni sagaida, ka tās noteiks reāli izpildāmus, bet tajā pat laikā vērienīgus INK samazināšanas mērķus.

5. **Norādījumos bankas ar augstu INK līmeni aicinātas izstrādāt individuālas INK apmēra samazināšanas stratēģijas. Kā tieši tas darbosies?**

Norādījumos izklāstīts, ko uzraudzības iestādes sagaida no bankām, un tas dos ievirzi turpmākajai sadarbībai ar bankām INK jomā. Patiešām, no bankām, kurām ir augsts INK līmenis, tiek sagaidīts, lai tās definētu vērienīgas un reāli izpildāmas INK stratēģijas, t.sk. kvantitatīvus INK samazināšanas mērķus. Šīs stratēģijas jābalsta ar reāliem darbības plāniem. Kopējās uzraudzības komandas jau sākušas sadarbību ar dažām bankām šajā jomā. Kad stratēģijas būs izstrādātas, kopējās uzraudzības komandas pārrunās tās ar bankām. Paredzams, ka tas būs daudzpakāpju process, kam dažos gadījumos, domājams, būs vajadzīgs zināms laiks.

6. **Cik drīzā laikā, jūsuprāt, bankas samazinās INK apmēru? Un vai jūs pieprasīsiet, lai bankas pārdod INK?**

Bankām jādefinē pašām sava INK samazināšanas stratēģija un jāizvēlas vispiemērotākais risinājums katram attiecīgajam portfelim. Banku ziņā ir noteikt reāli izpildāmus, bet vērienīgus grafikus un katram portfelim atbilstošas iespējas. Šādas iespējas varētu ietvert, piemēram, atgūšanu, pārdošanu, norakstīšanu vai aktīvu pārņemšanu. INK pārdošana ir tikai viens no bankas INK stratēģijas potenciālajiem elementiem.

7. **Nosauciet trīs svarīgākās lietas, kas tika mainītas sabiedriskās apspriešanas rezultātā?**

Svarīgākie komentāri, kurus saņēmām, apkopoti publicētajā pārskatā par atbildēm. Viens no būtiskiem grozījumiem ietvēra papildu informāciju par INK risku nodošanu. Tagad norādījumos arī skaidrāk noteikts to izpildes laika plāns un apstiprināts, ka tie piemērojami no publicēšanas brīža. Un, treškārt, sniegts skaidrojums, ka

nodrošinājuma vērtēšanas prasība neattiecas uz ienākumus nesošiem riska darījumiem, bet gan tikai uz ienākumus nenesošiem kredītiem.

8. **Kādi tieši pasākumi jāveic bankām tagad, kad norādījumi ir publicēti?**

Norādījumi tagad kļūs par daļu no ikdienas uzraudzības dialoga ar individuālām bankām. ECB ievēros proporcionalitātes principu un pielāgos savas iejaukšanās līmeni atkarībā no INK apmēra un nopietnības bankas portfeļos. Uzraugi jau uzsākuši darbu ar bankām, kurām ir augsts INK līmenis. Tagad pēc norādījumu galīgās versijas publicēšanas šis darbs turpināsies. Bankām ar augstu INK līmeni tuvākajā laikā parastās uzraudzības darbības ietvaros tiks nosūtītas vēstules. INK vēstulēs būs izklāstīti kvalitatīvie elementi, un to galvenais mērķis būs panākt, lai bankas pārvaldītu INK un risinātu ar tiem saistītās problēmas atbilstoši tam, ko sagaida uzraudzības iestādes.

9. **Vai norādījumi attieksies arī uz mazāk nozīmīgajām iestādēm? Kā ar proporcionalitāti?**

Norādījumi attiecas tikai uz nozīmīgajām iestādēm (un uz to nacionālajiem, Eiropas un starptautiskajiem meitasuzņēmumiem). ECB ievēro proporcionalitātes principu, īpaši attiecībā uz INK problēmas mērogu attiecīgajā bankā. Tas nozīmē, ka nozīmīgajām iestādēm, kam ir augstāks INK līmenis, jāizpilda visi norādījumi, savukārt nozīmīgajām iestādēm, kam kopējais INK līmenis ir relatīvi zems, jāizpilda tikai dažās nodaļās ietvertie norādījumi, kā norādīts dokumentā. Tas nozīmē arī to, ka bankām, kuras panākušas ilgtspējīgu INK samazinājumu līdz relatīvi zemam līmenim, norādījumi nav jāpiemēro visā pilnībā.